

Socialutskottets betänkande

1980/81:15

om viss följdlagstiftning till socialtjänstlagen, m. m. (prop. 1979/80:1 och prop. 1980/81:46 i vissa delar)

Propositionerna

I betänkandet behandlas *dels* proposition 1979/80:1 om socialtjänsten i den mån propositionen inte behandlats i utskottets betänkande SoU 1979/80:44, *dels* proposition 1980/81:46 om viss följdlagstiftning till socialtjänstlagen m. m. i den mån propositionen inte behandlats i utskottets betänkande SoU 1980/81:14.

Samtliga i betänkandet behandlade förslag utgör följdlagstiftning till eller har eljest samband med socialtjänstlagen (1980:620) och lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga. I några fall avser förslagen också lagändringar som inte har samband med nämnda lagar. Detta gäller främst ett förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1972:429).

Riksdagen får anledning att år 1981 pröva frågan om ytterligare följdändringar till socialtjänstreformen.

I proposition 1979/80:1 har regeringen (socialdepartementet) föreslagit att riksdagen antar vid propositionen följande förslag till

1. socialtjänstlag,
2. lag med särskilda bestämmelser om vård av unga,
3. lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,
4. lag om ändring i lagen (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall,
5. lag om ändring i rättshjälpslagen (1972:429),
6. lag om ändring i föräldrabalken,
7. lag om ändring i brottsbalken,
8. lag om upphävande av lagen (1964:450) om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet,
9. lag om ändring i körkortslagen (1977:477),
10. lag om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet,
11. lag om upphävande av lagen (1926:72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning,
12. lag om upphävande av lagen (1936:56) om socialregister,
13. lag om ändring i sjukvårdslagen (1962:242),
14. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
15. lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag,
16. lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott,

17. lag om ändring i lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda,

18. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,

19. lag om ändring i lagen (1977:293) om handel med drycker,

20. lag om ändring i lagen (1964:47) om krigshjälp,

21. lag om ändring i giftermålsbalken,

22. lag om ändring i rättegångsbalken,

23. lag om ändring i lagen (1958:642) om blodundersökning m. m. vid utredning av faderskap,

24. lag om ändring i namnlagen (1963:521),

25. lag om ändring i lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål,

26. lag om ändring i lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag,

27. lag om ändring i lagen (1973:558) om tillfälligt omhändertagande,

28. lag om ändring i utsökningslagen (1877:31 s. 1),

29. lag om ändring i lagen (1966:301) om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål,

30. lag om ändring i passlagen (1978:302),

31. lag om ändring i lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt,

32. lag om ändring i lagen (1944:133) om kastrering,

33. lag om ändring i lagen (1963:197) om allmänt kriminalregister,

34. lag om ändring i lagen (1964:168) om förvandling av böter,

35. lag om ändring i införsellagen (1968:621),

36. lag om ändring i datalagen (1973:289),

37. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,

38. lag om ändring i lagen (1965:94) om polisregister m. m.,

39. lag om ändring i värnpliktslagen (1941:967),

40. lag om ändring i familjebidraglagen (1978:520),

41. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

42. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),

43. lag om ändring i folkbokföringsförordningen (1967:198),

44. lag om ändring i utlänningslagen (1954:193).

Lagförslagen under punkterna 1, 2, 4, 9 och 14 har behandlats i utskottets betänkande SoU 1979/80:44.

I proposition 1980/81:46 har regeringen (socialdepartementet) föreslagit att riksdagen antar vid propositionen följande förslag till

1. lag om ändring i stadgan (1970:88) om enskilda vårdhem m. m.,

2. lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott,

3. lag om ändring i lagen (1979:408) om vissa lokala organ i kommunerna,

4. lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag.

Lagförslagen under punkterna 2 och 4, förstnämnda förslag dock endast

i de delar, som föreslagits skola träda i kraft den 1 januari 1981, har behandlats i utskottets betänkande SoU 1980/81:14.

Utskottet

Allmänt

Socialtjänstreformen skall träda i kraft den 1 januari 1982 (prop. 1979/80:1, SoU 1979/80:44, rskr 1979/80:385). I detta betänkande behandlas ett stort antal förslag som utgör följdlagstiftning till eller eljest har samband med socialtjänstlagen (1980:620) och lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga. I några fall innehåller förslagen också lagändringar som inte har samband med reformen.

Samtliga följdändringar bör – även i fall då detta inte särskilt anges i det följande – träda i kraft samtidigt som de nämnda lagarna den 1 januari 1982.

Då ett lagförslag i det följande betecknas med visst nummer överensstämmer detta med lagförslaget nummer i proposition 1979/80:1, såvida det inte särskilt anges att lagförslaget lagts fram i proposition 1980/81:46.

Lagförslag som bör avslås (mom. 1 i hemställan)

Av skäl som anges i det följande förordar utskottet att nio av lagförslagen i proposition 1979/80:1 skall avslås (nr 3, 12, 18, 26, 28, 29–31 och 35).

De i förslaget till (3) lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare upptagna ändringarna bör tas upp i samband med behandlingen av ett förslag rörande lagen som f. n. förbereds inom justitiedepartementet med sikte på ikraftträdande den 1 januari 1982. Utskottet förutsätter att förslag till erforderliga ändringar till följd av socialtjänstreformen inarbetas i lagrådsremissen i ärendet.

Beträffande förslaget till (12) lag om upphävande av lagen (1936:56) om socialregister noterar utskottet att sistnämnda lag redan upphävts, nämligen genom punkt 1 i övergångsbestämmelserna till socialtjänstlagen (1980:620). Vidare noterar utskottet beträffande förslaget till (26) lag om ändring i lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag att det ord som föreslås utbytt inte finns i den nuvarande lagtexten.

Förslaget till (18) lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring bör avslås som en följd av att riksdagen avslagit förslag i proposition 1979/80:1 om upphävande av 3 kap. 18 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Som en följd av att riksdagen avslagit det i proposition 1979/80:1 framlagda förslaget till (4) lag om ändring i lagen (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall bör följande lagförslag avslås, nämligen förslag till (29) lag om ändring i lagen (1966:301) om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål, (30) lag om ändring i passlagen (1978:302) och (31) lag om ändring i lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt. Vissa

formella ändringar i förslaget 29 torde kunna anstå till tidpunkt då lagen behöver ändras av andra skäl.

Regeringen har i proposition 1980/81: 8 föreslagit att riksdagen skall anta en utsökningsbalk. Avsikten är att utsökningslagen (1877: 31 s. 1) och införeslagen (1968: 621) skall upphävas samtidigt med ikraftträdandet av utsökningsbalken den 1 januari 1982. Erforderliga ändringar i regeringsförslaget till följd av socialtjänstreformen kommer enligt vad utskottet inhämtat att göras vid beredningen av ärendet i lagutskottet.

Lagförslag som kan antas med ändring av endast ikraftträdandetidpunkten (mom. 2 i hemställan)

Tretton av lagförslagen i proposition 1979/80:1 (20–25, 27, 33, 34, 38–41) tillstyrks med endast den ändringen att ikraftträdandetidpunkten flyttas från den 1 januari 1981 till den 1 januari 1982.

Lagförslag beträffande vilket ändring i övergångsbestämmelserna föreslås (mom. 3 i hemställan)

Utskottet tillstyrker de i förslaget till (7) lag om ändring i brottsbalken framlagda ändringarna.

I övergångsbestämmelserna bör punkten 2 jämkas. De av utskottet föreslagna ändringarna i punkten torde inte kräva någon särskild kommentar.

I lagen (1980: 621) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) har intagits en övergångsbestämmelse som innebär att alla beslut om omhändertagande för samhällsvård enligt 29 § barnavårdslagen direkt omvandlas till vård enligt LVU. Med hänsyn härtill finns knappast behov av en särskild övergångsbestämmelse som endast skulle komma att avse förebyggande åtgärder enligt 26 och 79 §§ barnavårdslagen samt föreskrifter och övervakning som beslutats i samband med villkorligt upphörande av samhällsvård enligt 43 § samma lag. Utskottet vill dessutom framhålla önskvärdheten av att kvarstående åtgärder enligt barnavårdslagen så snart som möjligt ersätts av åtgärder enligt socialtjänstlagen (jfr prop. 1979/80: 1 del A s. 607). I enlighet med det sagda föreslår utskottet att punkt 3 i de föreslagna övergångsbestämmelserna utgår.

Lagförslag som tillstyrks med vissa ändringar (mom. 4 i hemställan)

I förslaget till (5) lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429) föreslås ändringar som avser även andra ärendegrupper än sådana som tillhör socialtjänstområdet.

Reglerna om rättshjälp genom offentligt biträde i rättshjälpslagen är så uppbyggda att i 41 § beskrivs de slag av mål och ärenden i vilka denna rättshjälpsform kan komma till användning, i 42 § förutsättningarna för förordnande av biträde, i 43 § förfarandet vid förordnande av biträde och vilken myndighet som förordnar och i 44 och 45 §§ biträdets ställning, ersättning, befogenheter m. m.

Förslaget till ändring av 42 § innebär bl. a. att den presumtionsregel som nu gäller för utlänningsärenden görs tillämplig på samtliga ärenden enligt 41 §. Regeln innebär att rättshjälp genom offentligt biträde skall beviljas om det inte av omständigheterna framgår att behov av biträde saknas. Utskottet har inte något att erinra mot vad som anförs i propositionen rörande den utvidgning av rättshjälpen som där föreslås. Utskottet vill tillägga att den omständigheten att det införs en generell presumtionsregel om rätt till offentligt biträde för ifrågavarande mål och ärenden inte befriar den som har att besluta om rättshjälpen från skyldigheten att göra en individuell prövning i varje mål eller ärende.

I 42 § föreslås också en ändring av innebörd att beträffande ärenden enligt lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) offentligt biträde skall kunna förordnas inte bara för barnet utan också för vårdnadshavaren. I 44 § har föreslagits att gemensamt biträde skall förordnas för föräldrar och barn om det inte föreligger motstridiga intressen mellan dem. I propositionen uttalar departementschefen att motstridiga intressen regelmässigt får anses föreligga när beslut om omhändertagande eller ansökan om vård grundas på att föräldrarna brister i sina omsorger om barnet. Utskottet tillstyrker även dessa lagändringar och har inte något att erinra mot departementschefsuttalandet.

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att utskottet i sitt betänkande SoU 1979/80: 44 (s. 104) påpekat att ett offentligt biträde till följd av sina begränsade handlingsmöjligheter inte helt kan fylla funktionen att tillvarata barnets intressen. Utskottet har också uttalat att det enligt utskottets mening måste på sikt övervägas att införa en ordning som ger barnet en starkare ställning enligt LVU, att dessa frågor är föremål för behandling av utredningen (Ju 1977:08) om barnens rätt och att utskottet förutsätter att utredningen kommer att behandla frågorna med skyndsamhet.

Vissa ändringar i det framlagda förslaget till ändring i rättshjälplagen bör göras som en följd av att riksdagen avslagit förslag till (4) lag (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall och att 41 § ändrats år 1980.

Även en ändring av p. 2 i övergångsbestämmelserna bör göras.

Utskottet tillstyrker förslag till (8) lag om upphävande av lagen (1964:450) om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet och (11) lag om upphävande av lagen (1926:72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning. De båda lagarna bör dock upphävas först i samband med att socialtjänstreformen träder i kraft.

Likaledes tillstyrker utskottet det förslag till (15) lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag – avseende 4 och 5 §§ – som lagts fram i proposition 1979/80:1. Även de i detta lagförslag framlagda ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1982. Utskottet erinrar här om att utskottet i sitt betänkande SoU 1980/81:14 tillstyrkt viss ändring i 4 § barnbidragslagen från och med den 1 januari 1981.

Förslaget i proposition 1979/80: 1 till (6) lag om ändring i föräldrabalken grundar sig på oriktiga antaganden om balkens lydelse. Förslaget bör jämkas med hänsyn härtill.

Utskottet tillstyrker förslag till (10) lag om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet med den ändring som betingas av att socialavgiften numera uppgår till 2.2% av avgiftsunderlaget (se SFS 1980: 510).

Som en följd av att riksdagen avslagit förslaget till lag om ändring i lagen (1966: 293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall bör – utöver ändring av ikraftträdandetidpunkten – följande förslag ändras, nämligen förslag till (13) lag om ändring i sjukvårdslagen (1962: 242), (17) lag om ändring i lagen (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, (32) lag om ändring i lagen (1944: 133) om kastrering och (36) lag om ändring i datalagen (1973: 289).

I förslagen till (19) lag om ändring i lagen (1977: 293) om handel med drycker och (42) lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272) bör jämkningar göras som en följd av att vissa av de paragrafer som föreslås ändrade har fått ny lydelse under år 1980.

Förslaget till (37) lag om ändring i lagen (1971: 289) om allmänna förvaltningsdomstolar bör ändras dels som en följd av att 18 § fått ny lydelse år 1980 (se SFS 1980: 385), dels som en följd av att riksdagen beslutat ändra 14 och 18 §§ enligt förslag av trafikutskottet (TU 1980/81: 1), dels ock som en följd av att näringsutskottet i det denna dag avgivna betänkandet NU 1980/81: 23 tillstyrkt att 14 § skall få ny lydelse på grundval av förslag i proposition 1980/81: 25 (s. 63). Näringsutskottet föreslår att lagförslaget med ändring av vad som föreslås i propositionen skall träda i kraft den 1 februari 1982. Socialutskottet utgår från att det i näringsutskottets betänkande behandlade lagförslaget promulgeras före det i detta betänkande behandlade lagförslaget (se bil. 12).

I fråga om förslaget till (43) lag om ändring i folkbokföringsförordningen (1967: 198) bör enligt utskottets mening i stället för uttrycket "servicehus inom äldreomsorgen" användas uttrycket "servicehus för äldre människor".

En ny utlänningslag har trätt i kraft den 1 juli 1980. Förslaget (44) till ändring av 71 § i den tidigare gällande utlänningslagen bör ersättas av en ändring i 104 § i den nya lagen.

Lagförslag som framlägs i proposition 1980/81: 46 m. m. (mom. 5 och 6 i hemställan)

Utskottet tillstyrker i proposition 1980/81: 46 framlagda förslag till (1) lag om ändring i stadgan (1970: 88) om enskilda vårdhem m. m. och (3) lag om ändring i lagen (1979: 408) om vissa lokala organ i kommunerna.

Vidare tillstyrks att 6 och 9 §§ lagen (1964: 143) om bidragsförskott ändras i enlighet med förslag i proposition 1979/80: 1 och proposition 1980/

81:46. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1982. Ett gemensamt lagförslag har upprättats. Ett i förstnämnda proposition framlagt förslag till ändring av 19 § har också framlagts i proposition 1980/81:46. Förslaget har tillstyrkts av utskottet (se SoU 1980/81:14).

Övrigt

I proposition 1979/80:1 anges att även vissa andra lagar än de som tagits upp i propositionen kan behöva ändras som en följd av socialtjänstreformen. Utöver de lagar som nämns i propositionen, bl. a. brottsskadelagen (1978:413), finns här skäl att nämna delgivningslagen (1970:428) och lagen (1973:189) med särskilda hyresbestämmelser för vissa orter.

Det bör också anmärkas att ytterligare ändringar i vissa av de nu aktuella lagarna kan bli nödvändiga vid behandlingen av förslag från socialberedningen (S 1980:07) om vård av vuxna missbrukare.

Utskottet utgår från att regeringen lägger fram förslag till de ytterligare lagändringar som behövs.

I hemställan anges framför varje lagförslag inom parentes vilket nummer förslaget har i propositionerna.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår vid proposition 1979/80:1 fogade förslag till
(3) lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,
(12) lag om upphävande av lagen (1936:56) om socialregister,
(18) lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
(26) lag om ändring i lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag,
(28) lag om ändring i utsökningslagen (1877:31 s. 1),
(29) lag om ändring i lagen (1966:301) om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål,
(30) lag om ändring i passlagen (1978:302),
(31) lag om ändring i lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt,
(35) lag om ändring i införsellagen (1968:621),
2. att riksdagen antar vid proposition 1979/80:1 fogade förslag till
(20) lag om ändring i lagen (1964:47) om krigshjälp,
(21) lag om ändring i giftermålsbalken,
(22) lag om ändring i rättegångsbalken,
(23) lag om ändring i lagen (1958:642) om blodundersökning m. m. vid utredning av faderskap,
(24) lag om ändring i namnlagen (1963:521),
(25) lag om ändring i lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål,
(27) lag om ändring i lagen (1973:558) om tillfälligt omhändertagande,

- (33) lag om ändring i lagen (1963: 197) om allmänt kriminalregister,
- (34) lag om ändring i lagen (1964: 168) om förvandling av böter,
- (38) lag om ändring i lagen (1965: 94) om polisregister m. m.,
- (39) lag om ändring i värnpliktslagen (1941: 967),
- (40) lag om ändring i familjebidraglagen (1978: 520),
- (41) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)
med den ändringen att ikraftträdandetidpunkten för lagarna bestäms till den 1 januari 1982,
3. att riksdagen antar vid proposition 1979/80: 1 fogat förslag till
- (7) lag om ändring i brottsbalken
med den ändringen att övergångsbestämmelserna erhåller följande lydelse.
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.
2. Bestämmelserna i 28 kap. 1 § och 31 kap. 1 § i deras nya lydelse skall äga tillämpning även på gärning som har begåtts före ikraftträdandet. Detsamma gäller i fråga om 38 kap. 2 § i dess nya lydelse, om inte förordnandet om överlämnande till vård har meddelats före ikraftträdandet.
4. att riksdagen med anledning av proposition 1979/80: 1 antar vid betänkandet som bilaga 1–15 fogade förslag till
- (5) lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429), bilaga 1,
- (6) lag om ändring i föräldrabalken, bilaga 2,
- (8) lag om upphävande av lagen (1964: 450) om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet, bilaga 3,
- (10) lag om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidsverksamhet, bilaga 4,
- (11) lag om upphävande av lagen (1926: 72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning, bilaga 5,
- (13) lag om ändring i sjukvårdslagen (1962: 242), bilaga 6,
- (15) lag om ändring i lagen (1947: 529) om allmänna barnbidrag, bilaga 7,
- (17) lag om ändring i lagen (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, bilaga 8,
- (19) lag om ändring i lagen (1977: 293) om handel med drycker, bilaga 9,
- (32) lag om ändring i lagen (1944: 133) om kastrering, bilaga 10,
- (36) lag om ändring i datalagen (1973: 289), bilaga 11,
- (37) lag om ändring i lagen (1971: 289) om allmänna förvaltningsdomstolar, bilaga 12,
- (42) lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272), bilaga 13,
- (43) lag om ändring i folkbokföringsförordningen (1967: 198), bilaga 14,
- (44) lag om ändring i utlänningslagen (1980: 376), bilaga 15,

5. att riksdagen antar vid proposition 1980/81: 46 följande förslag till
  - (1) lag om ändring i stadgan (1970: 88) om enskilda vårdhem m. m.,
  - (3) lag om ändring i lagen (1979: 408) om vissa lokala organ i kommunerna,
6. att riksdagen med anledning av proposition 1979/80: 1 och proposition 1980/81: 46 antar vid betänkandet som bilaga 16 följande förslag till
  - (16 resp. 2) lag om ändring i lagen (1964: 143) om bidragsförskott.

Stockholm den 9 december 1980

På socialutskottets vägnar

GÖRAN KARLSSON

Närvarande: Göran Karlsson (s), Gabriel Romanus (fp), Rune Gustavsson (c), Evert Svensson (s), Anna-Greta Skantz (s), Mårten Werner (m), John Johnsson (s), Erik Larsson (c), Blenda Littmarck (m), Kjell Nilsson (s), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Karin Israelsson (c) och Anita Persson (s).

5 Förslag till

Lag om ändring i rättshjälpslagen (1972: 429)

Härigenom föreskrivs att 41–45 §§ rättshjälpslagen (1972: 429)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

41 §²

Rättshjälp genom offentligt biträde lämnas i mål eller ärende

Rättshjälp genom offentligt biträde beviljas i mål eller ärende

1. hos utskrivningsnämnd eller psykiatriska nämnden angående intagning enligt 8 eller 9 § eller utskrivning enligt 16 eller 19 § lagen (1966: 293) om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall.

2. hos beslutsnämnd eller psykiatriska nämnden angående inskrivning i eller utskrivning från vårdhem eller specialsjukhus enligt lagen (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda eller placering av särskolelev enligt 28 § samma lag,

3. hos förvaltningsdomstol angående tvångsintagning i allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare enligt 18 eller 55 § lagen (1954: 579) om nykterhetsvård eller kvarhållande enligt 45 § samma lag,

3. angående beredande av vård enligt lagen (1980: 621) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller omedelbart omhändertagande enligt 6 § samma lag eller angående upphörande av sådan vård enligt 5 § samma lag eller hos förvaltningsdomstol vid överklagande enligt 20 § första stycket 1 samma lag,

4. angående omhändertagande för samhällsvård enligt 29 § barnavårdslagen (1960: 97) eller utredning enligt 30 § samma lag eller angående sådan samhällsvårds slutliga upphörande enligt 42 § samma lag,

5. hos förvaltningsdomstol angående intagning i eller utskrivning från ungdomsvårdsskola enligt barnavårdslagen (1960: 97),

6. angående utvisning enligt 38, 43, 47 eller 48 § utlänningslagen (1980: 376) samt vid utredning hos polismyndighet när fråga har uppkommit om utvisning enligt angivna lagrum,

4. angående utvisning enligt 38, 43, 47 eller 48 § utlänningslagen (1980: 376) samt vid utredning hos polismyndighet när fråga har uppkommit om utvisning enligt angivna lagrum,

¹ Lagen omtryckt 1979: 240.

² Senaste lydelse 1980: 379.

Nuvarande lydelse

7. angående avvissning enligt utlänningslagen, dock ej hos polismyndighet, såvida icke anledning föreligger att överlämna ärendet till statens invandrarverk eller utlänningsenligt 50 eller 52 § samma lag hållits i förvar längre än en vecka,

8. angående verkställighet enligt utlänningslagen, om anledning föreligger att överlämna ärendet till statens invandrarverk med stöd av 85 eller 86 § samma lag eller hänskjuta ärendet dit med stöd av 87 § samma lag eller om utlänningsenligt 50 eller 52 § samma lag hållits i förvar längre än en vecka,

9. angående föreskrifter som meddelats enligt 13 §, 48 § eller 74 § andra stycket utlänningslagen,

10. angående hemsändande av utlänningsmeddelande med stöd av 104 § första stycket utlänningslagen,

11. angående förverkande av villkorligt medgiven frihet enligt 26 kap. brottsbalken,

12. angående återintagning i anstalt enligt 30 kap. brottsbalken,

13. angående verkställighet utomlands av frihetsberövande påföljd enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m. eller lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,

14. angående utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,

15. angående kastrering enligt lagen (1944:133) om kastrering, om giltigt samtycke till åtgärden ej lämnats,

16. hos regeringen enligt 1 § andra stycket lagen (1975:1360) om tvångsåtgärder i spaningssyfte i vissa fall.

Föreslagen lydelse

5. angående avvissning enligt utlänningslagen, dock ej hos polismyndighet, såvida icke anledning föreligger att överlämna ärendet till statens invandrarverk eller utlänningsenligt 50 eller 52 § samma lag hållits i förvar längre än en vecka,

6. angående verkställighet enligt utlänningslagen, om anledning föreligger att överlämna ärendet till statens invandrarverk med stöd av 85 eller 86 § samma lag eller hänskjuta ärendet dit med stöd av 87 § samma lag eller om utlänningsenligt 50 eller 52 § samma lag hållits i förvar längre än en vecka,

7. angående föreskrifter som meddelats enligt 13 §, 48 § eller 74 § andra stycket utlänningslagen,

8. angående hemsändande av utlänningsmeddelande med stöd av 104 § första stycket utlänningslagen,

9. angående förverkande av villkorligt medgiven frihet enligt 26 kap. brottsbalken,

10. angående återintagning i anstalt enligt 30 kap. brottsbalken,

11. angående verkställighet utomlands av frihetsberövande påföljd enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m. eller lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,

12. angående utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,

13. angående kastrering enligt lagen (1944:133) om kastrering, om giltigt samtycke till åtgärden ej lämnats,

14. hos regeringen enligt 1 § andra stycket lagen (1975:1360) om tvångsåtgärder i spaningssyfte i vissa fall.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

42 §

I ärende som anges i 41 § 1–5 och 11–15 skall offentligt biträde utses för den som åtgärden avser, om det behövs för tillvaratagande av dennes rätt. Vid bedömningen av behovet skall särskilt beaktas om i väsentligt hänseende motstridiga sakuppgifter lämnats under utredningen eller betydelsefulla sakförhållanden i övrigt är oklara.

I ärende som anges i 41 § 6–10 och 16 skall offentligt biträde utses, om det ej måste antagas att behov av biträde saknas.

43 §

Offentligt biträde förordnas efter ansökan av den som åtgärden avser eller då annars anledning föreligger.

Biträde förordnas av den myndighet som handlägger målet eller ärendet.

Dock ankommer prövningen

i ärende hos barnavårdsnämnd, social centralnämnd eller social distriktsnämnd enligt 41 § 4 på länsrätten,

i ärende som avses i 41 § 6–10 eller 16 på rättshjälpsnämnden,

i ärende hos polismyndighet enligt 41 § 14 på länsrätten samt

i annat ärende hos regeringen än som avses i 41 § 6–10 eller 16 på departementstjänsteman som regeringen bestämmer.

Har myndigheten skilt målet eller ärendet från sig, äger under tiden till dess talan fullföljts eller tiden för fullföljd utgått andra stycket motsvarande tillämpning.

Förordnande gäller även när talan fullföljes eller meddelat beslut underställes annan myndighets

Rättshjälp genom offentligt biträde skall beviljas den som åtgärden avser och i mål eller ärende som avses i 41 § 3 även vårdnadshuvare, om det ej måste antagas att behov av biträde saknas.

Rättshjälp genom offentligt biträde beviljas efter ansökan eller då annars anledning föreligger. Ansökan får göras av den som kan beviljas rättshjälp och i mål eller ärende som anges i 41 § 1 även av annan som får föra talan i målet eller ärendet.

Rättshjälp beviljas och biträde förordnas av den myndighet som handlägger målet eller ärendet.

i ärende hos socialnämnd eller social distriktsnämnd enligt 41 § 3 på länsrätten,

i ärende som avses i 41 § 4–8 eller 14 på rättshjälpsnämnden,

i ärende hos polismyndighet enligt 41 § 12 på länsrätten samt

i annat ärende hos regeringen än som avses i 41 § 4–8 eller 14 på departementstjänsteman som regeringen bestämmer.

Rättshjälp utgår även när talan fullföljs eller meddelat beslut underställs annan myndighets pröv-

Nuvarande lydelse

prövning eller saken överlämnas till annan myndighets avgörande.

Ansökan om offentligt biträde ges in till den myndighet som handlägger målet eller ärendet. Avser ansökan offentligt biträde i ärende som avses i 41 § 6–10 eller 16, ges dock ansökan in till rättshjälpsnämnden.

Myndighet som inte själv får förordna offentligt biträde skall till behörig myndighet med eget yttrande överlämna ingiven ansökan med därvid fogade handlingar eller anmäla behovet av offentligt biträde.

Föreslagen lydelse

ning eller saken överlämnas till annan myndighets avgörande.

Ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde ges in till den myndighet som handlägger målet eller ärendet. Gäller ansökan ärende som avses i 41 § 4–8 eller 14, ges dock ansökan in till rättshjälpsnämnden.

Myndighet som inte själv får bevilja rättshjälpen skall till behörig myndighet med eget yttrande överlämna ingiven ansökan med därvid fogade handlingar eller anmäla behovet av offentligt biträde.

44 §

Har den som åtgärden avser till offentligt biträde själv föreslagit någon som är lämplig, skall denne förordnas, om ej hans anlitande skulle medföra avsevärt ökade kostnader eller i övrigt särskilda skäl föranleder annat.

Har den som beviljats rättshjälp enligt 41 § till offentligt biträde själv föreslagit någon som är lämplig, skall denne förordnas, om ej hans anlitande skulle medföra avsevärt ökade kostnader eller i övrigt särskilda skäl föranleder annat. Har både den unge och vårdnadshavaren beviljats rättshjälp i mål eller ärende som avses i 41 § 3, förordnas gemensamt biträde, om det ej finns motstridiga intressen mellan dem.

I fråga om offentligt biträde äger bestämmelserna i 21 § första stycket sista meningen, andra och tredje styckena, 22 § första och andra styckena samt 23 § motsvarande tillämpning.

I fråga om beslut som meddelas med stöd av andra stycket äger 43 § andra och tredje styckena motsvarande tillämpning.

Ersättning till offentligt biträde utgår av allmänna medel.

45 §

I mål eller ärende som avses i 41 § får offentligt biträde föranstalta om sådan utredning som är skäligen påkallad för tillvaratagande av dens rätt som åtgärden avser och som ej kan erhållas genom myndighet som handlägger målet eller ärendet. Har offentligt biträde ej utsetts, får rättshjälpsnämnden på ansökan av den som åtgärden avser besluta om utredning.

I mål eller ärende som avses i 41 § får offentligt biträde föranstalta om sådan utredning som är skäligen påkallad för tillvaratagande av dens rätt som beviljats rättshjälpen och som ej kan erhållas genom myndighet som handlägger målet eller ärendet.

Har offentligt biträde ej utsetts, får rättshjälpsnämnden på ansökan av den som beviljats rättshjälpen besluta om utredning.

Den som efter beslut av offentlig biträde eller rättshjälpsnämnd medverkat vid utredning har rätt till ersättning av allmänna medel enligt bestämmelser som regeringen meddelar. I fråga om fastställande av ersättning äger 43 § andra och tredje styckena motsvarande tillämpning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.
  2. Vad som föreskrivs i 42–44 §§ om mål eller ärenden som avses i 41 § 3 skall tillämpas även i sådana mål eller ärenden, som avses i 41 § 4 och 5 i deras lydelse före den 1 januari 1982 och som enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga skall prövas enligt barnavårdslagen (1960:97).

6 Förslag till

Lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs i fråga om föräldrabalken¹

dels att i 1 kap. 4 §, rubriken till 2 kap., 2 kap. 1–9 §§, 3 kap. 5–8, 11 och 12 §§, 4 kap. 6 och 10 §§, 6 kap. 9, 10 och 10 a §§, 7 kap. 7, 11 och 14 §§, 11 kap. 17 §, 20 kap. 9 § samt 21 kap. 2, 5, 8 och 9 §§ ordet "barnavårdsnämnd" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "socialnämnd" i motsvarande form,

dels att i 21 kap. 2, 8 och 9 §§ ordet "barnavården" skall bytas ut mot "socialtjänsten".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

¹ Lagen omtryckt 1978: 853.

8 Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1964:450) om åtgärder vid samhälls- farlig asocialitet

Härigenom föreskrivs att lagen (1964:450) om åtgärder vid samhälls-
farlig asocialitet skall upphöra att gälla vid utgången av år 1981.

10 Förslag till

Lag om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet

Härigenom föreskrivs följande.

1 § För finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet inom kommunernas barnomsorg erläggs årligen socialavgift.

2 § Arbetsgivare skall erlägga avgift beräknad enligt de grunder som anges för arbetsgivares socialförsäkringsavgift till sjukförsäkringen i 19 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

3 § Fysiska personer som har haft inkomst av annat förvärvsarbete än anställning enligt 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall erlägga avgift enligt de grunder som anges för sjukförsäkringsavgift i 19 kap. 2 § samma lag.

4 § Avgifterna utgår med 2,2 % av det belopp på vilket de skall beräknas.

5 § I fråga om debitering och uppbörd av avgifter enligt 2 § tillämpas lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.

Om debitering och uppbörd av avgifter enligt 3 § finns bestämmelser i uppbördslagen (1953:272).

Avgifterna tillförs staten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

11 Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1926:72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning

Härigenom föreskrivs att lagen (1926:72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning skall upphöra att gälla vid utgången av år 1981.

13 Förslag till

Lag om ändring i sjukvårdslagen (1962: 242)

Härigenom föreskrivs att 27 § sjukvårdslagen (1962: 242) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som driver sjukhus äger bestämma efter vilka grunder och till vilket belopp vårdavgift skall erläggas till sjukhuset för där meddelad sjukvård, dock att beträffande vårdavgift, som det jämlikt lagen om socialhjälp eller barnvårdslagen åligger kommun att vidkännas, skall gälla vad i sagda lagar finnes stadgat.

Sättes vårdavgift till lägre belopp för sjuka från det egna sjukvårdsområdet än för andra sjuka, må ej till sistnämnda grupp hänföras den, som vid intagningen är bosatt inom sjukvårdsområdet.

Vårdavgift må ej uttagas för vård och underhåll på allmän sal av den enligt smittskyddslagen är berättigad att kostnadsfritt åtnjuta vård och underhåll på sjukhus.

Föreslagen lydelse

27 §¹

Den som driver sjukhus äger bestämma efter vilka grunder och till vilket belopp vårdavgift skall erläggas till sjukhuset för där meddelad sjukvård.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

¹ Senaste lydelse 1968: 232.

15 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Rätten att uppbära allmänt barnbidrag för visst barn tillkommer, där barnet står under föräldrarnas gemensamma vårdnad, barnets moder eller, om föräldrarna gjort anmälan härom till allmän försäkringskassa, barnets fader. Är fader eller moder som uppbär bidrag enligt vad nu har sagts till följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak för längre tid förhindrad att deltaga i vårdnaden, skall rätten att uppbära bidraget i stället tillkomma den andre av föräldrarna. Står barnet ej under föräldrarnas gemensamma vårdnad, tillkommer rätten att uppbära bidraget den som har vårdnaden om barnet.

I fråga om rätten att uppbära allmänt barnbidrag likställs med föräldrar de, som med barnavårdsnämndens tillstånd har tagit emot ett utländskt barn för vård och fostran i syfte att adoptera det.

Allmän försäkringskassa får på framställning av *barnavårdsnämnd* förordna att allmänt barnbidrag för barn, som genom *barnavårdsnämndens* försorg placerats i enskilt hem, skall uppbäras av den som fostrar barnet. Har barnet placerats i enskilt hem av annan än *barnavårdsnämnd*, får sådant förordnande meddelas på framställning av den som enligt första stycket uppbär bidraget.

Allmän försäkringskassa får på framställning av *socialnämnd* förordna att allmänt barnbidrag för barn, som genom *socialnämndens* försorg placerats i enskilt hem, skall uppbäras av den som fostrar barnet. Har barnet placerats i enskilt hem av annan än *socialnämnd*, får sådant förordnande meddelas på framställning av den som enligt första stycket uppbär bidraget.

5 §

Finnes någon, som enligt 4 § äger uppbära allmänt barnbidrag icke vara skickad att handhava det-samma, får allmän försäkringskassa på framställning av barnavårdsnämnd förordna att bidraget skall utbetalas till den andre av föräldrarna eller annan lämplig person. Om synnerliga skäl föreligga får bidraget utbetalas till nämnden att användas för barnets bästa.

Om synnerliga skäl föreligga, får bidraget på framställning av *socialnämnd* utbetalas till den andre av föräldrarna eller annan lämplig person eller till nämnden att användas för barnets bästa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

¹ Lagen omtryckt 1973:449.

² Nuvarande lydelse enligt förslag i SoU 1980/81:14.

17 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda att 53 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Förelagen lydelse

53 §

Skolstyrelse skall vidtaga åtgärder för att den som är i särskolpliktig ålder och kan antagas behöva undervisning i särskola erhåller sådan undervisning.

Barnavårdsnämnd skall, utöver vad som följer av barnavårdslagen den 29 april 1960 (nr 97), vidtaga åtgärder för att den som ej fyllt 18 år och som kan antagas behöva vård enligt denna lag beredes sådan vård.

Socialnämnd skall, om det ej ankommer på barnavårdsnämnden, vidtaga åtgärder för att den som fyllt 18 år och kan antagas behöva vård enligt denna lag beredes sådan vård.

Skolstyrelse, barnavårdsnämnd och socialnämnd äger ombesörja undersökning, som behöves för att vidtaga åtgärd enligt denna paragraf.

Socialnämnd skall vidtaga åtgärder för att den som kan antagas behöva vård enligt denna lag beredes sådan vård.

Skolstyrelse och socialnämnd äger ombesörja undersökning, som behöves för att vidtaga åtgärd enligt denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

19 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1977: 293) om handel med drycker**

Härigenom föreskrivs att 60 och 69 §§ lagen (1977: 293) om handel med drycker skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*60 §¹

I ärende om tillstånd till servering av alkoholdrycker enligt 37 § första stycket 1 och 2 skall tillståndsmyndigheten alltid inhämta yttranden från *länsnykterhetsnämnd*, polismyndighet och kommunfullmäktige i den kommun där serveringen skall bedrivas.

I ärende om tillstånd till servering av alkoholdrycker enligt 37 § första stycket 1 och 2 skall tillståndsmyndigheten alltid inhämta yttranden från polismyndighet och kommunfullmäktige i den kommun där serveringen skall bedrivas.

I ärende om tillstånd till servering av alkoholdrycker inom eller invid militärt område skall tillståndsmyndigheten, utöver vad som sägs i första stycket, inhämta yttrande från vederbörande militära chef.

Kommunfullmäktige får uppdraga åt kommunalt organ eller åt en eller flera särskilt utsedda personer att i fullmäktiges ställe avgiva yttrande.

69 §

Socialstyrelsen utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

Det åligger länsstyrelse, *länsnykterhetsnämnd*, *kommunal nykterhetsnämnd* och polismyndighet att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

Det åligger länsstyrelse, *socialnämnd* och polismyndighet att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

Polismyndighet och *kommunal nykterhetsnämnd* skall underrätta länsstyrelsen om sådant förhållande som är av betydelse för länsstyrelsens tillsyn.

Polismyndighet och *socialnämnd* skall underrätta länsstyrelsen om sådant förhållande som är av betydelse för länsstyrelsens tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

¹ Senaste lydelse 1980: 290.

32 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1944: 133) om kastrering

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1944: 133) om kastrering skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Kastrering må, där ej nedan annorlunda stadgas, företagas allenast efter tillstånd av socialstyrelsen. Sådant tillstånd må icke lämnas för någon, med mindre tillfälle att yttra sig, där så kan ske, beretts, om han är underårig den som har vårdnaden om honom, om han är omyndigförklarad hans förmyndare, om han är gift hans make samt om han är intagen å allmän anstalt dennas läkare och föreståndare.

Å den som fyllt tjugotre år och är i stånd att lämna giltigt samtycke må kastrering enligt 1 § andra stycket företagas utan socialstyrelsens tillstånd, därest den läkare som utför ingreppet samt annan läkare i den tjänsteställning regeringen föreskriver, i skriftligt utlåtande, med angivande av grunden för åtgärden på heder och samvete förklarar förutsättningarna för densamma vara förhanden. Vad nu sagts skall dock ej gälla den som är intagen i *fångsvårdsanstalt*, *arbetsanstalt*, *häkte*, *allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare* eller *ungdomsvårdsskola* eller som är intagen på sjukhus med stöd av lagen om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall.

Å den som fyllt tjugotre år och är i stånd att lämna giltigt samtycke må kastrering enligt 1 § andra stycket företagas utan socialstyrelsens tillstånd, därest den läkare som utför ingreppet samt annan läkare i den tjänsteställning regeringen föreskriver, i skriftligt utlåtande, med angivande av grunden för åtgärden på heder och samvete förklarar förutsättningarna för densamma vara förhanden. Vad nu sagts skall dock ej gälla den som är intagen i *kriminalvårdsanstalt* eller häkte eller som är intagen på sjukhus med stöd av lagen om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall.

Vid prövning som avses i andra stycket skall i tillämpliga delar iakttagas vad i första stycket andra punkten stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

¹ Senaste lydelse 1975: 692.

36 Förslag till

Lag om ändring i datalagen (1973: 289)

Häri genom föreskrivs att 4 § datalagen (1973: 289)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

Tillstånd att inrätta och föra personregister som innehåller uppgift om att någon misstänkes eller dömts för brott eller avtjänat straff eller undergått annan påföljd för brott eller varit föremål för tvångs-ingripande enligt *barnavårdslagen (1960:97)*, *lagen (1954:579) om nykterhetsvård*, *lagen (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall*, *lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda*, *lagen (1964:450) om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet* eller utlänningslagen (1954:193) får endast om synnerliga skäl föreligger meddelas annan än myndighet som enligt lag eller annan författning har att föra förteckning över sådana uppgifter.

Tillstånd att inrätta och föra personregister som i övrigt innehåller uppgift om någons sjukdom eller hälsotillstånd eller uppgift att någon erhållit *socialhjälp*, *nykterhetsvård* eller *liknande*, eller varit föremål för åtgärd enligt *barnavårdslagen* eller utlänningslagen får endast om särskilda skäl föreligger meddelas annan än myndighet som enligt lag eller annan författning har att föra förteckning över sådana uppgifter.

Tillstånd att inrätta och föra personregister som innehåller uppgift om någons politiska eller religiösa uppfattning får meddelas endast om särskilda skäl föreligger. Vad som sagts nu gäller dock ej personregister som sammanslutning avser att föra beträffande sina egna medlemmar.

Tillstånd att inrätta och föra personregister som innehåller uppgift om att någon misstänkes eller dömts för brott eller avtjänat straff eller undergått annan påföljd för brott eller varit föremål för tvångs-ingripande enligt *lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga*, *lagen (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall*, *lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda* eller utlänningslagen (1954:193) får endast om synnerliga skäl föreligger meddelas annan än myndighet som enligt lag eller annan författning har att föra förteckning över sådana uppgifter.

Tillstånd att inrätta och föra personregister som i övrigt innehåller uppgift om någons sjukdom eller hälsotillstånd eller uppgift att någon erhållit *ekonomisk hjälp enligt 6 § socialtjänstlagen (1980:620)* eller *vård inom socialtjänsten* eller varit föremål för åtgärd enligt utlänningslagen får endast om särskilda skäl föreligger meddelas annan än myndighet som enligt lag eller annan författning har att föra förteckning över sådana uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

¹ Lagen omtryckt 1979: 334.

37 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Häri genom föreskrivs att 14, 18 och 20 §§ lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*14 §²

Länsrätt prövar

1. mål enligt skatte-, taxerings-, uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna i den utsträckning som är föreskrivet i dessa författningar,

2. mål enligt *barnavårdslagen* (1960:97), *lagen (1954:579) om nykterhetsvård*, utlänningslagen (1980:376), smittskyddslagen (1968:231), *lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling och körkortslagen (1977:477) i den utsträckning som är föreskrivet i dessa lagar* samt mål enligt 21 kap. föräldrabalken,

2. mål enligt *socialtjänstlagen* (1980:620), *lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga*, utlänningslagen (1980:376), smittskyddslagen (1968:231), *lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling och körkortslagen (1977:477) i den utsträckning som är föreskrivet i dessa lagar* samt mål enligt 21 kap. föräldrabalken,

3. mål enligt lagen (1980:000) om offentlig insyn i säkerhetsarbetet vid kärnkraftverken.

18 §³

Länsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. när åtgärd som avser endast måls beredande vidtages,
2. vid sådant förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av annan länsrätt samt vid sådant förhör i ärende enligt utlänningslagen (1980:376) som begärts med stöd av 57 § samma lag,
3. vid beslut som avser endast rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende,
4. vid beslut om återkallelse tills vidare av ett körkort, körkortstillstånd eller traktorkort eller om vägran tills vidare att godkänna ett utländskt körkort, när det är uppenbart att ett sådant beslut bör meddelas,
5. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuten rätt, är länsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande av

1. mål om utdömmande av vite,

¹ Lagen omtryckt 1979:165.

² Nuvarande lydelse enligt förslag i NU 1980/81:23.

³ Nuvarande lydelse enligt riksdagens beslut (TU 1980/81:1, rskr 1980/81:29).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2. mål enligt bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen, enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om handlings undantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och om befrielse från skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt taxeringslagen (1956:623),

3. mål om omhändertagande för utredning enligt 30 § barnavårdslagen (1960:97),

3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga,

4. mål enligt uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna med undantag av mål om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt,

5. mål om uppdelning av taxeringsvärde enligt 8 § 3 mom. sista stycket kommunalskattelagen (1928:370),

6. mål som avser ändring av taxerad inkomst med högst 1 000 kronor,

7. mål enligt skatte- och taxeringsförfattningarna i vilket beslutet överensstämmer med parternas samstämmiga mening,

8. mål om rättshjälp genom offentligt biträde i ett ärende hos en annan myndighet,

9. mål enligt körkortslagen (1977:477), om beslutet innebär att varning meddelas eller om det är uppenbart att ett körkort, körkortstillstånd eller traktorkort skall återkallas eller att ett utländskt körkort inte skall godkännas,

10. mål i vilket saken är uppenbar.

20 §

Valbar till nämndeman i kammarrätt och länsrätt är myndig svensk medborgare, som är kyrkobokförd i länet och inte har fyllt sjuttio år.

Tjänsteman vid allmän förvaltningsdomstol, länsstyrelse, länsnykterhetsnämnd eller under länsstyrelse lydande myndighet, länsläkare, biträdande länsläkare, socialvårdskonsulent, lagfaren domare, åklagare eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman.

Tjänsteman vid allmän förvaltningsdomstol, länsstyrelse eller under länsstyrelse lydande myndighet, länsläkare, biträdande länsläkare, lagfaren domare, åklagare eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman.

Nämndeman i länsrätt får inte samtidigt vara nämndeman i kammarrätt.

Den som har fyllt sextio år eller uppger annat giltigt hinder är inte skyldig att mottaga uppdrag som nämndeman. Den som har avgått som nämndeman är inte skyldig att mottaga nytt uppdrag förrän efter sex år.

Rätten prövar självmant den valdes behörighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

42 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 1 §, 3 § 1 mom. och 27 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Med skatt förstås i denna lag, där icke annat anges, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, skogsvårdsavgifter, sådana socialförsäkringsavgifter till folkpensioneringen och tilläggspensionsavgifter som avses i 19 kap. 3 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, arbetsskadeförsäkringsavgifter enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, delpensionsförsäkringsavgifter enligt 21 § andra stycket lagen (1979: 84) om delpensionsförsäkring, socialavgifter enligt 16 § lagen (1976: 381) om barnomsorg, skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen, ävensom annuitet å avdikningslån.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Med skatt förstås i denna lag, där icke annat anges, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, skogsvårdsavgifter, sådana socialförsäkringsavgifter till folkpensioneringen och tilläggspensionsavgifter som avses i 19 kap. 3 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, arbetsskadeförsäkringsavgifter enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, delpensionsförsäkringsavgifter enligt 21 § andra stycket lagen (1979: 84) om delpensionsförsäkring, socialavgifter enligt 3 § lagen (1979: 000) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidsverksamhet, skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen, ävensom annuitet å avdikningslån.

Regeringen må, om särskilda omständigheter därtill föranleda, föreskriva att i samband med uppbörden av skatt må uppbäras jämväl annan avgift än sådan som i första stycket sägs. Har dylik föreskrift meddelats skall, där icke annat angivits, vad i denna lag stadgas angående skatt äga motsvarande tillämpning beträffande avgift som med föreskriften avses.

3 §

*1 mom.*² I den omfattning nedan anges skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig

1 mom. I den omfattning nedan anges skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig

¹ Senaste lydelse 1980: 316.

² Senaste lydelse 1979: 361.

Nuvarande lydelse

förmögenhetsskatt, socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, tilläggspensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, arbetsskadeförsäkringsavgift, delpensionsförsäkringsavgift, socialavgift enligt 16 § lagen (1976:381) om barnomsorg, avgift enligt 4 § lagen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal inkomstskatt och landstingsmedel.

Föreslagen lydelse

förmögenhetsskatt, socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, tilläggspensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, arbetsskadeförsäkringsavgift, delpensionsförsäkringsavgift, socialavgift enligt 3 § lagen (1979:000) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet, avgift enligt 4 § lagen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal inkomstskatt och landstingsmedel.

27 §

1 mom.¹ Vid debitering av slutlig skatt skall iakttagas:

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som har fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten;

att kommunal inkomstskatt uträknas i en post, varvid skattebeloppet vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt krontal;

att skogsvårdsavgift uträknas enligt bestämmelserna i 1 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift;

att tilläggspensionsavgift uträknas med tillämpning av den för inkomståret fastställda procentsatsen för avgiftsuttaget, varvid öretal bortfaller;

att kommunal inkomstskatt debiteras med belopp som har uträknats av lokal skattemyndighet i det fögderi där beskattningsorten är belägen;

att i 1 § nämnd sjukförsäkringsavgift debiteras enligt 19 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av allmän försäkringskassa;

att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen såvitt gäller person med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning debiteras med tillämpning av bestämmelserna i 11 kap. 4 § samt 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen om allmän försäkring;

att i 1 § nämnd arbetsskadeförsäkringsavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring;

att i 1 § nämnd delpensionsförsäkringsavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 21 § andra stycket lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring;

att i 1 § nämnd socialavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 16 § lagen (1976:381) om barnomsorg; samt

att i 1 § nämnd socialavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 3 § lagen (1979:000) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet; samt

¹ Senaste lydelse 1980:316.

att i 1 § nämnd annuitet eller, om skattskyldig har att erlägga flera annuiteter, summan av dessa påförs i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

43 Förslag till**Lag om ändring i folkbokföringsförordningen (1967: 198)**

Härigenom föreskrivs att 23 och 24 §§ folkbokföringsförordningen (1967: 198) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

23 §

Den som för vård eller tillsyn *vis-
tas på ålderdomshem* i annan församling än den, där han rätteligen var eller bort vara kyrkobokförd när han flyttade till *ålderdomshemmet*, får kyrkobokföras i sistnämnda församling. Han kyrkobokföres då på den fastighet, där han förut var bokförd, eller under rubrik på församlingen skrivna eller, om särskilda skäl föreligger, på annan fastighet.

Den som för vård eller tillsyn *vis-
tas på ålderdomshem* och är kyrkobokförd i den församling där *hemmet* ligger får kyrkobokföras på annan fastighet i församlingen, om särskilda skäl föreligger.

Den som för vård eller tillsyn är *helinackorderad i servicehus för äldre människor* i annan församling än den, där han rätteligen var eller bort vara kyrkobokförd när han flyttade till *servicehuset*, får kyrkobokföras i sistnämnda församling. Han kyrkobokföres då på den fastighet, där han förut var bokförd, eller under rubrik på församlingen skrivna eller, om särskilda skäl föreligger, på annan fastighet.

Den som för vård eller tillsyn är *helinackorderad i servicehus för äldre människor* och är kyrkobokförd i den församling där *servicehuset* ligger får kyrkobokföras på annan fastighet i församlingen, om särskilda skäl föreligger.

24 §

Intagning på sjukvårdsinrättning ändrar icke den intagnes kyrkobokföring. Förhållanden som inträffar efter intagningen beaktas vid kyrkobokföringen, som om han ej varit intagen på sjukvårdsinrättningen.

Första stycket äger motsvarande tillämpning i fråga om den som intages eller intagits i *förbättrings-, uppfostrings-, fångvårds- eller arbetsanstalt*. Den som frigivits eller utskrivits villkorligt från *fångvårds- eller arbetsanstalt* eller som efter att ha dömts till *ungdomsfängelse* eller internering överförs till vård utom anstalt anses vid kyrkobokföring vara intagen i anstalten även under prövotiden eller vården utom anstalt.

Första stycket äger motsvarande tillämpning i fråga om den som intages eller intagits i *kriminalvårdsanstalt* eller i sådant hem som avses i 12 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Den som frigivits villkorligt från *kriminalvårdsanstalt* eller som efter att ha dömts till internering överförs till vård utom anstalt anses vid kyrkobokföring vara intagen i anstalten även under prövotiden eller vården utom anstalt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

44 Förslag till

Lag om ändring i utlänningslagen (1980: 376)

Härigenom föreskrivs att 104 § utlänningslagen (1980: 376) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringen utfärdar föreskrifter om hemsändande av utlänningar, som har tagits om hand enligt *barnavårdslagen* (1960:97), *lagen* (1966: 293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall eller 35 § *lagen* (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda och som inte är flyktingar.

Föreslagen lydelse

104 §

Regeringen utfärdar föreskrifter om hemsändande av utlänningar, som har tagits om hand enligt *lagen* (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga, *lagen* (1966: 293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall eller 35 § *lagen* (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda och som inte är flyktingar.

Efter avtal med annat land om behandling av fripassagerare får regeringen föreskriva avvikelser från bestämmelserna i denna lag samt utfärda de föreskrifter i övrigt som behövs för tillämpning av avtalet.

Om utlämning för brott och om överförande till annat land för verkställighet av en här i riket ådömd frihetsberövande påföljd samt om utlämning till annat nordiskt land för verkställighet av beslut om vård eller behandling finns särskilda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

16 och 2 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1964: 143) om bidragsförskott**

Härigenom föreskrivs att 6 och 9 §§ lagen (1964: 143) om bidragsförskott¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Den som önskar erhålla bidragsförskott eller vill komma i åtnjutande av högre förskott skall göra ansökan därom. Ansökan göres av vårdnadshavaren eller särskilt förordnad förmyndare för barnet. *Är barnet omhändertaget för samhällsvård, får ansökan göras även av barnavårdsnämnd.*

Den som önskar erhålla bidragsförskott eller vill komma i åtnjutande av högre förskott skall göra ansökan därom. Ansökan göres av vårdnadshavaren eller särskilt förordnad förmyndare för barnet. *Om barnet har beretts vård i ett familjehem eller ett hem för vård eller boende inom socialtjänsten, får ansökan göras även av socialnämnden.*

Ansökan skall innehålla nödiga upplysningar för bedömning av barnets rätt till bidragsförskott ävensom en av sökanden på heder och samvete avgiven förklaring, att de lämnade upplysningarna äro med sanningen överensstämmande. Är sökanden ur stånd att själv avgiva sådan förklaring, skall riktigheten av upplysningarna intygas av två trovärdiga, med förhållandena förtrogna personer. Därest underhållsbidrag fastställts för barnet, skall domstols beslut eller annan handling, som kan ligga till grund för indrivning av bidraget, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift fogas vid ansökningen, såframt dessa handlingar ej eljest äro tillgängliga för försäkringskassan.

9 §

Bidragsförskott utbetalas till vårdnadshavaren. Vistas barnet i annat enskilt hem, får försäkringskassan efter framställning från vårdnadshavaren betala förskottet till den som fostrar barnet.

Finnes någon, till vilken bidragsförskott enligt första stycket skall utbetalas, icke vara skickad att handhava förskottet, må försäkringskassan efter framställning från barnavårdsnämnd förordna, att förskottet i stället skall utbetalas till lämplig person. Om synnerliga skäl föreligga, får förskottet utbetalas till nämnden att användas för barnets bästa.

Om synnerliga skäl föreligga, får förskottet på framställning av socialnämnd utbetalas till lämplig person eller till nämnden att användas för barnets bästa.

¹ Lagen omtryckt 1976: 277.

Nuvarande lydelse

Är barnet under hel månad omhändertaget för samhällsvård, utbetalas bidragsförskottet till det kommunala organ som svarar för vårdkostnaden.

Föreslagen lydelse

Vårdas barnet under hel månad i familjehem eller hem för vård eller boende inom socialtjänsten, utbetalas bidragsförskottet till det kommunala organ som svarar för vårdkostnaden.

Det bidragsförskottsbelopp som först förfaller till betalning efter beslut om förskott må, där barnet under den tid å vilken förskottsbeloppet belöper i väsentlig mån erhållit sin försörjning av allmänna medel, till den del beloppet motsvarar vad den myndighet som tillhandahållit försörjningen visar sig hava för nämnda tid utgivit för barnets försörjning uppbäras av myndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

